

Spor Bilimleri Fakültesinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Uluslararası Spor Organizasyonlarına Yönelik Tutumları

Savaş EREL¹, Mutlu TÜRKMEN²

¹Bayburt Üniversitesi, Bayburt, Türkiye

<https://orcid.org/0000-0003-4419-7223>

²Bayburt Üniversitesi, Bayburt, Türkiye

<https://orcid.org/0000-0003-4534-7553>

Email: erelsavas@gmail.com , mutlurkmen@bayburt.edu.tr

Türü: Araştırma Makalesi (Alındı: 08.09.2022 - Kabul: 11.06.2023)

Öz

Bu çalışmanın amacı Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutumlarını cinsiyet, gelir düzeyi öğrenim gördükleri üniversite, lisanslı sporcu olma, spor dalına göre, en çok ilgilenilen uluslararası spor organizasyonuna göre ve olimpiyat yapılmasını isteme değişkenleri açısından belirlemektir. Araştırmanın evrenini 2021-2022 eğitim öğretim yılında Bayburt, Gümüşhane, Erzincan, Rize ve Elâzığ üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören 449 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma grubunu oluşturan öğrenciler belirtilen bölümde öğrenim gören öğrenciler arasından rastgele seçilmiştir. Araştırma sürecinde ölçme aracı olarak ‘‘ Uluslararası Spor Organizasyonuna Yönelik Tutum Ölçeği’’. ‘‘ Kişisel Bilgiler Formu’’ kullanılmıştır. Ölçme süreci sonunda elde edilen verilerin analizinde İstatistikler SPSS programıyla yapılmış ve yapılan tüm değerlendirmelerde istatistiksel anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir. Araştırma sonucunda Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutum düzeylerinin genel olarak istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmüştür. Alan yazında Türkiye’de uluslararası spor organizasyonlarına yönelik çalışmaların kısıtlı sayıda olduğu görülmüştür. Bundan dolayı, farklı alandaki öğrencilerin uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutumlarının ortaya konması bakımından bu tür çalışmaların önem arz ettiği düşünülebilir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası spor organizasyonları, tutum, spor bilimleri öğrencileri

Attitudes of Students Studying at the Faculty of Sports Sciences towards International Sports Organizations

Abstract

The aim of this study is to determine the attitudes of the students of the Faculty of Sport Sciences towards international sports organizations in terms of gender, family income, university they study, being a licensed athlete, according to the sports branch, according to the most interested international sports organization and in terms of the variables of wanting to hold the Olympics. The population of the research consists of 449 students studying at the Faculty of Sport Sciences of Bayburt, Gümüşhane, Erzincan, Rize and Elazığ universities in the 2021-2022 academic year. The students forming the research group were randomly selected from among the students studying in the specified department. "Attitude Scale Towards International Sports Organization" as a measurement tool in the research process. "Personal Information Form" is used. In the analysis of the data obtained at the end of the measurement process, Statistics were made with the SPSS program and the statistical significance level was accepted as $p < 0.05$ in all evaluations. As a result of the research, it was seen that the attitude levels of the Faculty of Sports Sciences students towards international sports organizations were statistically significant in general. In the literature, it has been seen that there are almost no studies on international sports organizations in Turkey. Therefore, it can be considered that such studies are important in terms of revealing the attitudes of students in different fields towards international sports organizations.

Keywords: International sports organizations, attitude

Giriş

Sporun en temel dinamiği olduğu düşünülen hareket kavramının, insan ömrünün süresiyle denk olduğu tahmin edilmektedir. İlk zamanlarda korunmak, avlanmak gibi temel gereksinimleri karşılamak için uygulanan hareketler bütünü, ilerleyen zamanda yerini eğlence amaçlı törenlere bırakmış ve böylelikle kendi başına oluşan bir olgu olmuştur. Genel hareketlerden disipline olmuş branşlara dönüşen spor, organizasyon olarak ilk kez Antik Yunan döneminde düzenlenen olimpiyatlarla başlamıştır (Voigt, 1998). Olimpiyatlar ismini yaptığı şehir olan Olimpia' dan almaktadır ve aynı zamanda şölen olarak bilinen bu organizasyon mitolojik bir kişiliğe adanmış kutlamalar olarak tanımlanmıştır. Dünyadaki değişikliklerin bir zenginlik olarak görüldüğü bu zamanda uluslararası spor organizasyonları spor alanında tüm toplumların ortak alanlarından biri olmuştur (Parry, 2006: 33).

Olimpiyat oyunlarının başlaması sporun, dinlerin, inançların, ideolojilerin ve insana ait bütün özelliklerin ayrılıklarını ortadan kaldıran bir bütün olduğu fark edilmiş ve bu olgu ülkelerin dikkatini çekerek politik, siyasi ve ekonomik faydalara yönlendirmiştir. Hem ekonomik faydası hem de medya ve kamuoyundaki popülerliği nedeniyle ülkeler, uluslararası spor organizasyonlarını gerçekleştirme girişiminde bulunmaktadır (Johns, 1995). Özellikle son yirmi yılda gerçekleştirilen sportif etkinliklerin, turizmin gelişmesinde de büyük etkileri olmuştur.

Uluslararası spor organizasyonlarını seyretmek ve katılım sağlamak için insanlar dünyanın farklı bölgelerinden seyahat etmektedir. Bu seyahatleri sonucunda da sosyal, kültürel ve ekonomik etkileşim yaşanmaktadır. Bundan dolayı uluslararası spor organizasyonları küresel boyutta bir öneme sahiptir (Nauright vd. 2013).

Turizmin yarattığı gelir getirici etkisiyle ülkeler yalnızca sportif olayları gerçekleştirmek amacıyla değil, ülke turizmine faydası olması için de uluslararası spor organizasyonları gerçekleştirme girişiminde bulunurlar. Çünkü turizmin gelişmesine katkıda bulunan faaliyetlerin en başında spor organizasyonları yer almaktadır. Ülkeler, düzenledikleri bu uluslararası spor organizasyonları sayesinde de hem turizm gelirlerini hem de düzenlenen şehrin tanıtımı için çok büyük fayda sağlamaktadır (Güçlü, 2001). Spor turizmi, iki binli yıllarda önemi gittikçe artan bir turizm çeşidi haline gelmiştir. Sportif faaliyetlere aktif katılım sağlama, seyretme ve sportif olarak cazibe merkezi olan alanlara (olimpiyat oyunlarının oynandığı statları, spor açısından nostaljik yerleri) gitmek spor turizmi ile ilgili davranış şekilleridir (Gibson 1998).

Uluslararası spor organizasyonları spor turizminin öneminin artmasındaki temel sebeplerden biridir. 19.yy dan itibaren resmi bir şekilde yapılan olimpiyatlar, dünyadaki en önemli uluslararası spor organizasyonları olmuştur.

Halen binlerce sporcu bu organizasyonlara katılım sağlamak ve rekabet etmektedir. Dünyanın farklı ülkelerinden milyarlarca insan da izlemek amacıyla organizasyonların yapıldığı kente ve ülkeye gelmekte ve burayı yerinde ziyaret etme fırsatı bulmaktadır. Milyarlarca insan ise ekranları başında bu önemli spor organizasyonlarını izlemektedir. Uluslararası spor organizasyonları sonrası spor tesislerinin ülke insanlarına vereceği hizmet ve tesis zenginliği, ülkeye gelen turistler, dünyanın yazılı ve görsel basından o ülkeyi tanıması, çevre düzenlemesinden ulaşım kadar birçok yeniliklerle tanışma ve kullanma fırsatı sunacaktır (Getz, 2008).

IOC tarafından düzenlenen faaliyetlere ev sahipliği yapan ülkelerin amaçları, bireylerin spora ve doğrusal olarak uluslararası spor organizasyonlarına verdikleri pozitif etkilerden yola çıkarak geliştiği de söylenebilir.

Bireyler genel olarak spora ve spor branşlarına yönelik olumlu tutum geliştirmektedir. Sosyal faaliyet olarak spora katılım gösterir, farklı spor branşlarında lisanslı sporcu olarak sporunu yapar ve farklı organizasyonlara seyirci olarak katılım sağlar. Böylelikle uluslararası organizasyon ve olimpiyatlara yönelik faydalı etkinliklere yönelirler. Böylelikle olumlu davranışların ortaya çıkmasında tutum genellikle etkin rol oynamaktadır.

Bir nesne veya duruma karşı kişilerin gösterdikleri tepkinin seviyesini bilmek, birçok alanda istenen bir durumun olmasının yanı sıra bu kavramlara ilişkin ilginin artırılmasına da olanak sağlamaktadır (Erkuş, 2003). Böylelikle kişilerin tutumları, davranışlarını, sevgi ve nefretlerini önemli ölçüde etkilemektedir (Morgan, 1991).

Herbert Spencer tarafından tutum kelimesi ilk defa 1862'de kullanılmıştır. Spencer, tutumu, kişinin mental durumunu ortaya koymak için kullanmıştır (Allen, 1980). Tutum, kişilerin belirli olaylar karşısındaki gösterdikleri davranışlar olarak da ifade edilmektedir. Tutumların boyutlarına göre farklı özelliklere sahip oldukları söylenmektedir. Herhangi bir şeye karşı kişinin tutumu olumsuz veya olumlu olarak değerlendirilmektedir. Olumsuz tutumlar; nesnelere veya düşünceler konusunda olumsuz inanca sahip olma, onu reddetme veya sevmeme, ona karşı hareketlerde bulunmayla kendini göstermektedir. Olumlu tutumlar ise; nesnelere ya da fikirler konusunda olumlu inanca sahip olma, onu benimseme ve sevmeye ile kendini göstermektedir. Bu bağlamda insanların tutumları, davranışlarını, sevgi ve nefretlerini önemli ölçüde etkilemektedir (Demirhan ve Altay, 2001).

Bilişsel, duygusal ve davranışsal öğeler olmak üzere üç boyutlu bir psikolojik yapıya sahip olan tutum insan davranışlarının önemli bir temsilcisi olarak bilinmektedir (Özçelik, 1998). Buradan hareketle herhangi bir organizasyona karşı bireylerin göstermiş olduğu tutumun derecesi o organizasyonun önemini ortaya koymaktadır (Geeraert, Alm & Groll, 2014; Sharpe, 2006; Thibault, Kihl ve Babiak, 2010).

Son zamanlarda Türkiye'de ulusal spor organizasyonlarının sayısının arttığı gözlenmektedir. 2003'den bugüne kadar 32 farklı spor dalında 100'e yakın uluslararası arenada organizasyon gerçekleştirilmiştir. Bu kadar organizasyonun gerçekleştirilmesinde siyasi, politik ve ekonomik değerler ile birlikte insanların tepkilerinin de etkili olduğu söylenebilir. Bireylerin davranışlarını gözlemlemek onların tutumları hakkında bilgi edinmenin basit bir yöntemidir (Ostrom, 1969; Breckler, 1984).

Kişilerin sportif faaliyetlere gösterdiği tepkinin seviyesi bu oluşumları gerçekleştiren yapıları etkilemekte ve dolayısıyla bu faaliyetlerin önem düzeyini belirlemektedir. İnsanların bilişsel ve duygusal tepkileri davranış olarak harekete geçirmekte ve hem katılım sağlamakta hem de vakit ayırarak bu organizasyonları seyretmeye yönlendirmektedir. Yukarıda ifade edildiği gibi ulusal spor organizasyonları sayısında artış görüldüğü ve bu organizasyonların gerçekleştirilmesinde siyasi, sosyal, politik, çevresel ve insanların tepkilerinin etkili olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutumlarını çeşitli değişkenlere göre ortaya koymaktır.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın amacı, modeli, araştırmanın grubu, veri toplama araçları üzerinde durulmuştur.

Araştırma Grubu

Araştırma grubunu 2021-2022 eğitim öğretim yılında, 237 (%52.8) 'inin Bayburt Üniversitesi, 54 (%12.0)'ünün Binalı Yıldırım Üniversitesi, 46 (%10.2)'inin Fırat Üniversitesi, 55 (%12.2)'inin Gümüşhane Üniversitesi, 57 (%12.7)'inin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırma grubunu

oluşturan öğrenciler belirtilen bölümde öğrenim gören öğrenciler arasından rastgele seçilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama tekniği olarak anket uygulanmıştır. Araştırma için uygulanan anket iki bölümden oluşmaktadır. Anket formunun birinci bölümü, araştırmacılar tarafından hazırlanan katılımcıların yaş, cinsiyet, gelir düzeyi, öğrenim gördüğü üniversite, spora katılım durumu ve katılımcıların yaptığı spor dalı ve ilgilendiği spor organizasyonuna ait kişisel bilgi formudur. Anket formunun ikinci bölümü ise Uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutumları belirlemek için Aktaş ve Kan (2018) tarafından geliştirilen ‘‘Uluslararası Spor Organizasyonları Tutum Ölçeği’’ kullanılmıştır.

Ölçek 26 maddeden meydana gelmiştir. 10 maddesi bilişsel boyutu, 7 maddesi duyuşsal boyutu ve kalan 9 madde ise davranışsal boyutu temsil etmektedir. Maddelerin 6’sı olumsuz ifadelerden oluşurken kalan 20 maddeyi olumlu ifadeler oluşturmuştur. Ölçek kategorileri 5’li likert tipinde tutum nesnesine yönelik olumlu maddeler için (1) kesinlikle katılmıyorum ile (5) kesinlikle katılıyorum aralığında derecelendirilmiştir. Ölçekte yer alan olumsuz maddeler analiz esnasında ters puanlanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmasından elde edilen veriler SPSS 25 programında analiz edildi. Verilerin normal dağılıp dağılmadığını belirlemek için çarpıklık ve basıklık değerleri incelenmiş olup veri setinin normal dağılım sergilediği kabul edilmiştir. Katılan katılımcıların demografik özelliklerine ait verilerin frekans ve yüzdeleri hesaplandı. Katılımcıların kişisel özellikleri ile ölçek puanlarının farklılık gösterip göstermediğini belirlemeye yönelik iki gruplu karşılaştırmalar için Independent Student T testi, ikiden fazla grupların karşılaştırılması için One Way Anova - Tukey testleri uygulandı. Sonuçlar .05 anlamlılık düzeyinde yorumlandı.

BULGULAR

Tablo 1. Değişkenlerin frekans ve yüzdeleri

Değişken	Grup	F	%
Cinsiyet	Erkek	278	61.9
	Kadın	171	38.1
Aile Gelir Düzeyi	4253 TL'ye Kadar	253	56.3
	4254- 8597 Tl	143	31.8
	8598 TL Ve Üzeri	53	11.8
Üniversite	Bayburt	237	52.8
	Binali Yıldırım	54	12.0
	Fırat	46	10.2
	Gümüşhane	55	12.2
Sporcu Lisansı	Recep Tayyip Erdoğan	57	12.7
	Var	195	43.4
Branş	Yok	254	56.6
	Basketbol	10	2.2
	Badminton	30	6.7
	Yüzme	18	4.0
	Futbol	66	14.7
	Atletizm	6	1.3
	Voleybol	58	12.9
Masa Tenisi	15	3.3	

	Yok	246	54.8
En çok ilgilenilen uluslararası spor organizasyonları	Avrupa Futbol Şampiyonası	110	24.5
	Dünya Futbol Kupası	153	34.1
	Dünya Basketbol Kupası	46	10.2
	Kış Olimpiyatları	33	7.3
	Yaz Olimpiyatları	107	23.8
Ülkemizde olimpiyat yapılmasını isteme durum	Evet	432	96.2
	Hayır	17	3.8
Toplam		449	100

Çalışmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımlarına bakıldığında, %61.9'unun erkek %38.1'inin kız olduğu görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin aile gelir düzeyine göre dağılımlarına bakıldığında %56.3'ünün 4253 TL, %31.8'inin 4254- 8597 TL, %11.8'inin 8598 TL ve üzeri olduğu görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin eğitim gördükleri üniversiteye göre dağılımlarına bakıldığında, %52.8'inin Bayburt Üniversitesi, %12.0'mın Binali Yıldırım Üniversitesi, %10.2' sinin Fırat Üniversitesi, %12.2' sinin Gümüşhane Üniversitesi, %12.7'sinin Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi öğrencisi olduğu görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin sporcu lisansı var olma durumuna göre dağılımlarına bakıldığında, %43.4'ünün lisansı var, %56.6'sının lisansı olmadığı görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin yaptıkları spor branşına göre dağılımlarına bakıldığında, %2.2'sinin Basketbol, %6.7'sinin Badminton, %4.0'nın Yüzme, %14.7'sinin Futbol, %1.3'ünün Atletizm, %12.9' unun Voleybol, %3.3'ünün Masa Tenisi spor branşını yaptıkları, %54.8'inin de spor branşı olmadığı görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin en çok ilgilenilen uluslararası spor organizasyonlarına göre dağılımlarına bakıldığında, %24.5' inin Avrupa Futbol Şampiyonası, %34.1' inin Dünya Futbol Kupası, %10.2'inin Dünya Basketbol Kupası, %7.3'ünün Kış Olimpiyatları, %23.8'inin Yaz Olimpiyatlarıyla ilgilendiği görülmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin ülkemizde olimpiyat yapılma isteme durumlarına göre bakıldığında, %96.2'sinin evet, %3.8'inin hayır olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Tanımlayıcı istatistikleri, ölçek puan ortalamaları, normallik ve güvenilirlik analizleri

Alt boyut	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	Skewness	Kurtosis	Cronbach's Alpha
Olumlu	449	9.00	33.00	28.9065	4.72882	-1.779	2.422	.837
Olumsuz	449	8.00	28.00	13.2962	5.11903	.926	.319	.790
Davranışsal	449	10.00	35.00	24.9933	5.47172	-.149	-.355	.798

Araştırman verilerinin normal dağılım gösterdiği ve güvenilir olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Cinsiyet değişkenine göre uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutum değerlerinin karşılaştırılması

Alt boyut	Grup	n	X	ss	T	P
Olumlu	Erkek	278	29.3094	4.68787	2.313	.021*
	Kadın	171	28.2515	4.73547		
Olumsuz	Erkek	278	13.1619	5.38876	-.709	.479
	Kadın	171	13.5146	4.65435		
Davranışsal	Erkek	278	26.0827	5.15433	5.556	.000*
	Kadın	171	23.2222	5.52404		

*p<.05

Cinsiyet durumlarına bağlı olarak öğrencilerin olumlu, olumsuz ve davranışsal alt boyutları arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için Independent Student T testi uygulandı. Test sonuçları cinsiyetlerine göre erkeklerin olumlu ve davranışsal alt boyut değerlerinin kadınların değerlerinden istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğunu ($t = 2.313$, $t = 5.556$; $p < 0.05$), erkeklerin olumsuz alt boyut değerleri ile kadınların değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığını gösterdi ($t = .709$; $p > 0.05$).

Tablo 4. Aile gelir düzeylerine göre uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutum değerlerinin karşılaştırılması

Alt boyut	Grup	n	X	ss	F	P	TUKEY
Olumlu	4253 TL'ye kadar (a)	253	29.0316	4.45513	.741	.477	
	4254- 8597 TL (b)	143	28.5315	5.28325			
	8598 TL ve üzeri (c)	53	29.3208	4.42794			
Olumsuz	4253 TL'ye kadar (a)	253	13.6601	5.32915	3.669	.026*	c>b (.040)
	4254- 8597 TL (b)	143	12.3636	4.43346			
	8598 TL ve üzeri (c)	53	14.0755	5.54994			
Davranışsal	4253 TL'ye kadar (a)	253	25.0711	5.23447	.704	.495	
	4254- 8597 TL (b)	143	24.6224	5.74677			
	8598 TL ve üzeri (c)	53	25.6226	5.84487			

*p<.05

Aile gelir düzeylerine bağlı olarak olumlu, olumsuz ve davranışsal alt boyutları arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) testi ile birlikte, gruplar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için yapılan varyans analizi sonucu Post Hoc testlerinden TUKEY testi uygulandı. Test sonuçları aile gelir düzeyine göre olumsuz alt boyut değerleri arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu gösterdi ($F = 3.669$; $p < 0.05$). Olumsuz alt boyut değerlerinden 8598 TL olanların, 4254-8597 TL olanlardan anlamlı derecede yüksek olduğu, diğer uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutum faktörleri arasında ise anlamlı fark olmadığı görülmektedir.

Tablo 5. Öğrenim gördükleri üniversiteye göre uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutum değerlerinin karşılaştırılması

Alt boyut	Grup	n	X	ss	F	P	TUKEY
Olumlu	Bayburt (a)	237	28.5781	4.76828	5.672	.000*	b>a (.026) c<b (.000) c>d (.007) c>e (.015)
	Binali Yıldırım (b)	54	30.6481	3.04778			
	Fırat (c)	46	26.6739	6.91232			
	Gümüşhane (d)	55	29.8000	3.94124			
	Recep Tayyip Erdoğan (e)	57	29.5614	3.49498			
Olumsuz	Bayburt (a)	237	13.4051	4.98775	.221	.927	-
	Binali Yıldırım (b)	54	13.1852	5.42557			
	Fırat (c)	46	13.6739	5.94439			
	Gümüşhane (d)	55	12.8727	4.74168			
	Recep Tayyip Erdoğan (e)	57	13.0526	5.14233			

Davranışsal	Grup	n	X	ss	F	P	TUKEY
Davranışsal	Bayburt (a)	237	24.6456	5.66143	1.687	.152	-
	Binali Yıldırım (b)	54	26.2407	5.57263			
	Firat (c)	46	24.0217	4.96874			
	Gümüşhane (d)	55	25.1818	4.94447			
	Recep Tayyip Erdoğan (e)	57	25.8596	5.29636			

*p<.05

Öğrenim gördükleri üniversiteye bağlı olarak olumlu, olumsuz ve davranışsal alt boyutları arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) testi ile birlikte, gruplar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için yapılan varyans analizi sonucu Post Hoc testlerinden TUKEY testi uygulandı. Test sonuçları öğrenim gördükleri üniversiteye göre olumlu alt boyut değerleri arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu gösterdi (F=5.672; p<0.05). Binali Yıldırım Üniversitesinde öğrenim görenlerin değerlerinin Bayburt üniversitesinde öğrenim görenlerin değerlerinden daha yüksek olduğu, Firat Üniversitesinde öğrenim görenlerin değerlerinin Binali Yıldırım üniversitesi, Gümüşhane Üniversitesi ve Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde öğrenim görenlerin değerlerinden daha düşük olduğu tespit edildi, diğer uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutum faktörleri arasında ise anlamlı fark olmadığı görülmektedir.

Tablo 6. Sporcu lisansına sahip olma durumuna göre uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutum değerlerinin karşılaştırılması

Alt boyut	Grup	n	X	ss	T	P
Olumlu	Var	195	29.5538	4.43288	2.557	.011
	Yok	254	28.4094	4.89471		
Olumsuz	Var	195	12.8462	5.16301	-1.635	.103
	Yok	254	13.6417	5.06807		
Davranışsal	Var	195	26.3436	5.13226	4.688	.000
	Yok	254	23.9567	5.50764		

*p<.05

Sporcu lisansı olma durumlarına bağlı olarak olumlu, olumsuz ve davranışsal alt boyutları arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için Independent Student T testi uygulandı. Test sonuçları sporcu lisansı olma durumuna göre sporcu lisansı var olanların olumlu ve davranışsal alt boyut değerlerinin sporcu lisansı yok olanların değerlerinden istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğunu gösterdi (t=2.557; t=4.688 p>0.05). Ayrıca sporcu lisansı var olanların olumsuz alt boyut değerleri ile sporcu lisansı yok olanların değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığını gösterdi (t=1.635; p<0.05).

Tablo 7. Katılımcıların spor branşına göre uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutum değerlerinin karşılaştırılması

Alt boyut	Grup	n	X	ss	F	P	TUKEY
Olumlu	Basketbol (a)	10	27.3000	6.88073	1.120	.349	-
	Badminton (b)	30	29.4667	2.84948			
	Yüzme (c)	18	30.2222	3.28196			
	Futbol (d)	66	29.4394	4.47945			
	Atletizm (e)	6	27.0000	8.92188			
	Voleybol (f)	58	29.3448	5.22327			
	Masa Tenisi (g)	15	30.1333	3.02056			
	Yok (h)	246	28.5325	4.78656			
Olumsuz	Basketbol (a)	10	11.9000	3.28126	.831	.562	-
	Badminton (b)	30	14.2000	4.78071			

	Yüzme (c)	18	13.2222	6.18875			
	Futbol (d)	66	12.4394	4.51026			
	Atletizm (e)	6	15.8333	7.78246			
	Voleybol (f)	58	12.9138	5.71635			
	Masa Tenisi (g)	15	13.0667	5.17503			
	Yok (h)	246	13.5203	5.07631			
Davranışsal	Basketbol (a)	10	26.1000	4.09471	3.190	.003*	b>h(.016)
	Badminton (b)	30	26.6333	5.06838			
	Yüzme (c)	18	26.4444	6.32662			
	Futbol (d)	66	26.5303	5.08458			
	Atletizm (e)	6	24.5000	5.43139			
	Voleybol (f)	58	26.2931	5.09905			
	Masa Tenisi (g)	15	24.2000	5.53173			
	Yok (h)	246	23.9837	5.51508			

*p<.05

Branşa bağlı olarak olumlu, olumsuz ve davranışsal alt boyutları arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) testi ile birlikte, gruplar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için yapılan varyans analizi sonucu Post Hoc testlerinden TUKEY testi uygulandı. Test sonuçları branşa göre davranışsal alt boyut değerleri arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu gösterdi (F=3.190; p<0.05). Davranışsal alt boyut değerlerinden, Badminton branşına sahip olanların değerlerinin branşı olmayanların değerlerinden daha yüksek olduğu tespit edildi, diğer uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutum faktörleri arasında ise anlamlı fark olmadığı görülmektedir.

Tablo 8. En çok ilgilenilen uluslararası spor organizasyonlarına göre değerlerinin karşılaştırılması

Alt boyut	Grup	n	X	ss	F	P	TUKEY Y
Olumlu	Avrupa Futbol Şampiyonası (a)	110	28.9909	5.19438	.417	.796	
	Dünya Futbol Kupası (b)	153	28.8105	4.87711			
	Dünya Basketbol Kupası (c)	46	29.1087	3.54795			
	Kış Olimpiyatları (d)	33	28.0000	5.87899			
	Yaz Olimpiyatları (e)	107	29.1495	4.06505			
Olumsuz	Avrupa Futbol Şampiyonası (a)	110	12.0818	4.49899	2.404	.049*	e>a (.024)
	Dünya Futbol Kupası (b)	153	13.4706	5.24035			
	Dünya Basketbol Kupası (c)	46	13.5870	5.38960			
	Kış Olimpiyatları (d)	33	13.3636	5.53860			
	Yaz Olimpiyatları (e)	107	14.1495	5.15935			
Davranışsal	Avrupa Futbol Şampiyonası (a)	110	25.0000	5.39963	.516	.724	
	Dünya Futbol Kupası (b)	153	25.2222	5.74023			
	Dünya Basketbol Kupası (c)	46	25.3696	5.08313			
	Kış Olimpiyatları (d)	33	23.8182	6.20713			
	Yaz Olimpiyatları (e)	107	24.8598	5.11094			

*p<.05

En çok ilgilenilen uluslararası spor organizasyonlarına bağlı olarak olumlu, olumsuz ve davranışsal alt boyutları arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) testi ile birlikte, gruplar arasındaki farkın kaynağını belirlemek için yapılan varyans analizi sonucu Post Hoc testlerinden TUKEY testi uygulandı. Test sonuçları en çok ilgilenilen uluslararası spor organizasyonlarına göre olumsuz alt boyut değerleri arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu gösterdi (F=2.404; p<0.05).

Yaz olimpiyatları ile ilgilenenlerin değerlerinin Avrupa Futbol Şampiyonası ile ilgilenenlerden daha yüksek olduğu tespit edildi, diğer uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutum faktörleri arasında ise anlamlı fark olmadığı görülmektedir.

Tablo 9. Ülkemizde olimpiyat yapılmasını isteme durumuna göre uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutum değerlerinin karşılaştırılması

Alt boyut	Grup	n	X	ss	t	P
Olumlu	Evet	432	29.0046	4.69486	2.227	.026*
	Hayır	17	26.4118	5.05048		
Olumsuz	Evet	432	13.1667	5.09583	-2.722	.007*
	Hayır	17	16.5882	4.71777		
Davranışsal	Evet	432	25.0417	5.50158	.944	.346
	Hayır	17	23.7647	4.61694		

*p<.05

Ülkemizde olimpiyat yapılma isteme durumlarına bağlı olarak olumlu, olumsuz ve davranışsal alt boyutları arasında önemli bir fark olup olmadığını belirlemek için Independent Student T testi uygulandı. Test sonuçları ülkemizde olimpiyat yapılma isteme durumuna göre evet diyenlerin olumlu ve olumsuz alt boyut değerlerinin hayır diyenlerin değerlerinden istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğunu gösterdi (t=2.227; t=2.722 p>0.05). Ülkemizde olimpiyat yapılma isteme durumuna göre evet diyenlerin davranışsal alt boyut değerleri ile hayır diyenlerin değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığını gösterdi (t=944; p>0.05).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Spor bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutum değerlerini çeşitli değişkenlere göre incelediğimiz bu araştırmada; cinsiyet, aile gelir durumu, öğrenim gördükleri üniversite, lisanslı sporcu olma, katılım sağladığı spor dalı en çok ilgilenilen uluslararası spor organizasyonu ve ülkemizde olimpiyat yapılmasını isteme durumunun önemli olduğu görüldü.

Bu sonuçlara bakıldığında cinsiyet değişkeninde olumlu ve davranışsal alt boyutunda erkeklerin lehine bir sonuç gözlemlenmiştir. Olumsuz alt boyutunda erkeklerin ve kadınların lehine olmadığı görüldü. Bu sonuca göre erkeklerin uluslararası spor organizasyonlarına ilgisinin daha olumlu kadınların ise daha olumsuz bir tutuma sahip olduğu görüldü. Uluslararası spor organizasyonlarına katılım, destekleme ve bilgi edinme gibi soruları içerisinde bulunduran davranışsal alt boyutta erkeklerin olumlu tutuma sahip olması, bu tür organizasyonlara erkeklerin daha çok yöneldiği, girişimci ve destekleyici hareket ettikleri düşünülebilir.

Ayyıldız (2001) yaptığı toplumun uluslararası spor organizasyonlarına bakış açısının incelenmesi adlı çalışmada; uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutum ölçeği alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Olumlu duygu alt boyutunda kadınların lehine anlamlı farklılık bulunurken, olumsuz duygu ve davranışsal alt boyutunda erkeklerin anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir (p<0.05). Bu araştırmanın sonuçları ile bizim araştırmamızın sonuçlarına bakıldığında davranışsal alt boyutunda benzerlik olumlu ve olumsuz duygu alt boyutunda ise farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Aile gelir düzeyi incelendiğinde, gelir düzeyi 8598 TL olanların 4253 ve 4254-8597 TL olanlardan, olumsuz duygu alt boyutunun anlamlı olduğu, diğer uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutum faktörleri arasında ise anlamlı fark olmadığı görüldü. Bu

sonuçlara bakılarak, aile gelir düzeyi yüksek olanların spora dair imkanlara sahip olması ve uluslararası spor organizasyonlarına istedikleri zaman rahatça ulaşabilmelerinden dolayı olumsuz duyguya sahip oldukları düşünülebilir. Ayyıldız ve ark., (2019) yaptıkları araştırmada spor ortamlarında refah düzeyi yüksek olan bireylerin yaşam kalitesinin de yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç bizim çalışmamızın sonucu ile benzerlik göstermemektedir.

Öğrenim gördükleri üniversiteye göre incelendiğinde, olumlu alt boyut değerlerinin anlamlı olduğu görülmüştür. Binali Yıldırım Üniversitesinde öğrenim görenlerin değerlerinin Bayburt üniversitesinde öğrenim görenlerin değerlerinden daha yüksek olduğu, Fırat Üniversitesinde öğrenim görenlerin değerlerinin Binali Yıldırım üniversitesi, Gümüşhane Üniversitesi ve Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde öğrenim görenlerin değerlerinden daha düşük olduğu tespit edildi, diğer uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutum faktörleri arasında ise anlamlı fark olmadığı görüldü. Bu sonuçlara göre; farklı illerde eğitim almanın uluslararası spor organizasyonlarını isteme, önemseme, başkaları ile paylaşma duygularını içeren olumlu duygu alt boyutuna Binali Yıldırım Üniversite öğrencilerinin olumlu tutuma sahip olması bu tür organizasyonlara bulunduğu bölge olarak daha çok ilgilenildiği, yapılmasının daha çok istenmesi ve destekleyici hareketlerde bulunulacağı düşünülebilir.

Sporcu lisansı olma durumuna göre incelendiğinde, sporcu lisansı var olanların olumlu ve davranışsal alt boyut değerlerinin sporcu lisansı yok olanların değerlerinden istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu görüldü. Ayrıca sporcu lisansı var olanların olumsuz alt boyut değerleri ile sporcu lisansı yok olanların değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı görüldü. Bu sonuca göre, lisanslı olarak spor yapanların uluslararası spor organizasyonlarına ilgi duyma, sporla yaşama ve aktif spor yapmalarının pozitif yönde etkisi olduğu söylenebilir.

Yapılan spor branşına göre incelendiğinde; davranışsal alt boyut değerleri arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğunu gösterdi. Davranışsal alt boyut değerlerinden, Badminton branşına sahip olanların değerlerinin branşı olmayanların değerlerinden daha yüksek olduğu tespit edildi, diğer uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutum faktörleri arasında ise anlamlı fark olmadığı görüldü.

En çok ilgilenilen uluslararası spor organizasyonlarına göre incelendiğinde; olumsuz alt boyut değerleri arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu görüldü. Yaz olimpiyatları ile ilgilenenlerin değerlerinin Avrupa Futbol Şampiyonası ile ilgilenenlerden daha yüksek olduğu tespit edildi, diğer uluslararası spor organizasyonlarına yönelik tutum faktörleri arasında ise anlamlı fark olmadığı görüldü. Bu sonuca göre, uluslararası spor organizasyonları izleme, destek olma, spor haberlerine olan ilgi düzeyinin olumsuz bakış açısına sahip olduğu söylenebilir.

Ülkemizde olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapma isteme durumuna göre incelendiğinde; evet diyenlerin olumlu ve olumsuz alt boyut değerlerinin hayır diyenlerin değerlerinden istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu görüldü. Ülkemizde olimpiyat düzenleme isteme durumuna göre evet diyenlerin davranışsal alt boyut değerleri ile hayır diyenlerin değerleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı görüldü.

Araştırmamızda, spor ve uluslararası spor organizasyonlarına katılma ve ilgi duyma durumu arttıkça olumlu ve davranışsal alt boyutun arttığı görülmektedir. Özellikle lisanslı spor yapma ve yapılan spor branşına göre uluslararası spor organizasyonlarına karşı olumlu bir görüş ortaya koyduğu görülmektedir.

Öneriler;

- Bu araştırma Spor Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler ile sınırlıdır. Farklı fakültelerde öğrenim gören öğrencilere de yaptırılarak sonuçları karşılaştırılabilir,
- Araştırma uluslararası spor organizasyonlarına ev sahipliği yapmış veya yapacak olan kentlerde yaşayan halka yapılarak da farklı sonuçlar elde edilebilir ve karşılaştırılabilir.

KAYNAKÇA

Allen D.E, Guy R.F, Edgley C.K (1980). Social psychology as social process California Wadsworth publishing company.

Ayyıldız (2021). Toplumun Uluslararası Spor Organizasyonlarına Bakış Açısının İncelenmesi, International Journal of Contemporary Educational Studies (IntJCES) December 2021 : 7 (2) ISSN : 2458-9373.

Ayyıldız E, Sunay H, Köse B, Atli A. (2019). Investigation of The Life Quality of Women in Ankara According to Their Participation in Physical Activity. Acta Medica Mediterranea. 3427.10.

Demirhan G, Altay F, (2001) Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitim ve spora ilişkin tutum ölçeği 2. Spor bilimleri dergisi, 12, (2), 9-20.

Geeraert A., Alm J, Groll M. (2014). Good governance in international sport organizations: an analysis of the 35 Olympic sport governing bodies. International journal of sport policy and politics, 6(3), 281-306. doi: 10.1080/19406940.2013.825874.

Getz D. (2008). Event Tourism: Definition, Evolution, and Research, Tourism Management, 29: 403-428.

Gibson H.J. (1998). Sport Tourism: A Critical Analysis of Research, Sport Management Review, 1: 45-76.

Güçlü M. (2001). Olimpiyat oyunları ve spor sponsorluğu. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21(3).

Johns T. G. (1995). Managing the behavior of people working in teams. Applying the project-management method. International Journal of Project Management, 13(1), 33-38. doi: 10.1016/0263-7863(95)95701-E.

Morgan C.T. (1991). Psikolojiye giriş. 8. Baskı (Çev. Arıcı, H., Aydın, O. ve ark.), Ankara: Hacettepe Üniversitesi Psikoloji Bölümü Yayınları.

Nauright J, Giampiccoli A, Lee S, (2013). Events and Sports Tourism. İçinde Finkel R., McGillivray D., McPherson G. ve Robinson P. (Editörler), Research Themes for Events (ss. 90-100). Wallingford: CAB International.

Ostrom T.M. (1969). The relationship between the affective, behavioral, and cognitive components of attitude. Journal of experimental social psychology, 5(1), 12-30. doi: 10.1016/0022-1031(69)90003-1.

Parry J, (2006). Sport and Olympism: Universals and Multiculturalism, Journal of The Philosophy of Sport, s.33, ss.188-204.

Sharpe E.K, (2006). Resources at the grassroots of recreation: Organizational capacity and quality of experience in a community sport organization. *Leisure sciences*, 28(4), 385-401. doi: 10.1080/01490400600745894.

Thibault L, Kihl L, Babiak K. (2010). Democratization and governance in international sport: addressing issues with athlete involvement in organizational policy. *International Journal of Sport Policy*, 2(3), 275-302. doi: 10.1080/19406940.2010.507211.

Voigt D, Atalay A. (1998). *Spor Sosyolojisi*. Ankara: Alkım Yayınları.